

Áhugin fyri framtidini

Oddagrein

JÚST í hesum døgum sita flestu av heimsins fiskivinnutjóðum og tosa um støðuna hjá fiskastovnunum á heimshøvunum. Hetta er møguliga ov seint vil onkur halda, nú høvini eru nærsum uppfiskað. Neyvan er tó rætt at geva skarvin heilt yvir, og tí verður nú roynt at seta í verk tiltøk, sum skulu forða fyri størri niðurfisking av eitt nú stovnum, sum halda til í "ongamannahavi" tvs. á havleiðum, sum einki einstakt land sær hefur myndugleika yvir. Eisini verður roynt at seta í verk tiltøk, soleiðis at stovnamir kunnu koma fyri seg aftur.

HESI somu orð kundu einsvæl verið brúkt um Føroyar og okkara støðu. Spurningurin um fiskastovnamar er tó helst so oftani frammi í fjølmíðlunum, at hann mestsum hevur læst seg sjálvan fastan, at fólk ikki longur geva honum gætur og ans. Tað er sum, at her bara er talan um somu endurtøkur og somu dóma-dagstalar aftur og aftur vilja fleiri siga.

HENDA staðfesting er kanska tann stóra van-lagnan, tí ta verður einki gjørt fyri at betra um støðuna hjá umrøddu fiskastovnum. At tað er so sum so við áhuganum fyri hesum álvars-máli kom m.a. til sjóndar á almennum fundi í felagnum Skipating í Havn mánakvöldið. Evnið kundi ikki vera meira áhugavert og relevant fyri allar føroyingar. Tað var spurningurin um, hvussu okkara framtíðar fiskiflót skal siggja út og annars um støðuna í fiskivinnuni. Tað mundi vera eitt sindur hugstoytt hjá fyrireik-arunum og kanska serliga hjá teimum báðum fyrilestrarhaldarunum, John Smith og Kjartan Hoydal, at siggja so fáar áhoyrarar. Ikki ein tann einasti tingmaður ella politikari, ikki ein vinnulivsmaður heldur, vóru og lýddu á, hvat hesir báðir høvdu at siga um eitt so týðningarmikið evni. Tað er eftir okkara teikki ófatiligt, at so skal vera. Tí hvat hava vit meira brúk fyri í hesum døgum enn skilagóðum og sakligum upplýsingum og argumentum fyri, hvussu vit á besta hátt byggja hetta samfelagið upp aftur og harvið lata tað víðari til eftirkomarar okkara.

VIT vóru so við á fundinum og fara í einum komandi blað at viðgera evnið, sum so avgjørt ikki eigur at sleppa at verða gloymt, men fáa alla ta umrøðu, sum tíð og orka er til. Nú loftmiðlarnir eisini eru sera nógv skerdir orsakað av verkfallinum er tað tí ikki minni ein uppgáva fyri skrivara pressuna at fylgja við á øllum økjum og her ikki minst á økjum, sum hava so stóra ávirkan á okkum øll. Ein framtíðar fiskiflót er sjálv livsæðrin í okkara sam-felag. Tað er hann, sum skal tryggja okkara litla samfelag livilíkindi í framtíðini og ikki minst tryggja fiskastovnamar og at vit fáa sum mest fyri ta bestu rávøru, ið finst í havinum.

Sosialurin

yvirlýsing

Stríðið er fyri allar løntakarar

Tað er landsstýrið einsamalt, sum hevur ábyrgdina av, at verkfall er. Fakfeløgini krevja av landsstýrinum, at tað tekur ta avtalu tað sjálvst hevur gjørt við fakfeløgini í álvara. Fakfeløgini eru fús at samráðast um, hvussu áður vunnin rættindi aftur verða sett í verk. Tað er ikki talan um, at feløgini seta órimulig krøv ella krøv, sum økja útreiðslur landskassan nú. Hetta eru nakrar av niðurstøðunum, sum fakfeløgini í verkfalli gera í hesi yvirlýsing, sum vit prenta í heilum líki.

Fakfeløgini í verkfalli stað-festa, at landsstýrið einsamalt hevur ábyrgdina av, at verkfall er.

Feløgini vísa á, at tey fyri tveimur árum síðani góð-tóku at leggja til viks vunn-in rættindi, tí samfelagið var í so álvarsligari kreppu.

Høvuðsárinini av skerj-ingunum vóru, at frítíðin var styt, rætturin at fáa løn við sjúku var skerdur og lønin var skerd 8,5 prosent.

Men tað var greitt, at tal-an var um neyðloysn og at rættindin bert vóru fyrbils lögð til viks. Og tað var greitt, at rættindini vóru ogn løntakaranna, sum skuldu latast aftur, tá se-sáttnálin gekk út.

Frá teim alment settu var her talan um eitt beinleiðis lán til samfelagið av vunn-um rættindum. Hetta lán skuldi ikki gjaldast aftur. Men eftir eitt ár skuldi ikki lænast meir. Tá skuldu áður vunnin rættindi aftur setast í verk. Men lógin um lønar-steðg gjørdi, at lánið bleiv tikið í stívlaga tvey ár.

Nú krevja feløgini, at Landsstýrið tekur hesa av-talu í álvara.

Í samráðingunum hava feløgini fyrst og fremst kravt, at Landsstýrið ásnann-ar, at løntakararnir veruliga hava natúrligan ognarrætt til hesi rættindi. Og feløgini hava lagt dent á, at hetta er eitt prinsippmál, sum

Landsstýrið skal viður-kenna. Samstundis hava feløgini gjørt greitt, at tey eru fús at samráðast um, hvussu áður vunnin rætt-inði aftur verða sett í verk.

Feløgini hava ikki kravt, at lønin skal hækka í ár. Og hava heldur ikki kravt, at alt skal latast í einum. Feløgini hava boðið sær til at skerj-ingarnar verða burtur-beindar í stigum og eftir avtalaðari tíðarætlan.

Sostatt er ikki talan um, at feløgini seta órimulig krøv ella krøv, sum økja útreiðslur landskassans nú, sum Landsstýrið annars roykir at halda uppá.

Hetta er ikki eitt stríð,

sum bert hevur týðning fyri limirnar í teimum feløgum, ið eru í verkfalli. Stríðið er prinsipielt og snýr seg um, hvør tað nakrantíð aftur skal verða møguligt at gera avtalu, sum løntakarar kunnu hava álit á. Um ikki eydnast at vinna hetta prinsipiella stríð nú, so verða eisini øll onnur løn-takarafeløg í teirri støðu, at mótparturin kann ganga frá gjørdum avtalum.

Tí er tað av ómetaligum týðningi, at øll løntakara-feløg stuðla teimum feløg-um, ið nú standa í stríði.

Fakfeløgini í verkfalli